

22 מרץ 2023
כ"ט אדר תשפ"ג

החלטה בעניינו של [ ] – ת.ז. [ ]

1. בתאריך 16.3.2023 התקיים דיון בעניינו של הסטודנט [ ], ת.ז. [ ], [(להלן: "הסטודנט").
שופטים: פרופ' מריוס אונגריש (אב בית הדין), פרופ' עוז גזית, שופט סטודנט ר.ע.ב.
יועצת משפטית לבית הדין: עו"ד ליאורה ארזי בן-חיים.
תובעת: פרופ"ח יסכה גולדפלד.
נילון: מר [ ] .
משקיפים: [ ], אביו של הסטודנט; מלווה בית הדין המשמעתי מטעם אגודת הסטודנטים, מר עבדאללה ותד.
2. הנילון הנו סטודנט בפקולטה להנדסה אזרחית וסביבתית. בתאריך 2.2.2023 הוגשה נגדו קובלנה, בה יוחסו לו המעשים הבאים:
בתאריך 23.9.2022 הסטודנט נבחן בבחינה פרונטלית, מועד ב' בקורס חשבון דיפרנציאלי ואינטגרלי 2 104004, סמסטר אביב תשפ"ב. נהלי הבחינה אסרו על שימוש בחומר עזר למעט דף הנוסחאות שצורף לבחינה. במהלך הבחינה (בשעה 10:11) תועדה כניסה מחשבונו של הסטודנט לתכני הקורס באתר הקורס במודל. באותו זמן הסטודנט היה בהפסקת שירותים (בין השעות 10:05-10:12).
3. התביעה האשימה את הסטודנט בעבירות משמעת עפ"י הסעיפים שלהלן לתקנון המשמעת:
א. 4.1.1 "עשה, בהונאה או בדרך בלתי כשרה אחרת, מעשה על מנת לשפר ציון בבחינה, בוחן, עבודה, פרויקט, השתלמות מעשית או כל מטלה לימודית אחרת, או על מנת להשיג יתרון אקדמי, עבורו או עבור סטודנט אחר".
ב. 4.1.2 "החזיק ברשותו, חומר לימודי או ציוד אסור בעת בחינה או בוחן, בין אם השתמש בו במהלך הבחינה או הבוחן ובין אם לא".
4. בתאריך 16.3.2023 התקיים הדיון המשמעתי בנוכחות הצדדים.
5. במענה להקראת כתב הקובלנה הסטודנט השיב כי הוא כופר באישומים נגדו.
דיון:
6. התביעה הציגה את דוח הפעילות במודל, המראה כי במהלך הבחינה הסטודנט נכנס לתיקיית קבצים באתר הקורס, בשעה 10:11. יובהר כי מרגע שסטודנט נכנס לתיקיית קבצים במודל, אין רישום בדוח של המשך פעילות בתוך התיקיה. כמו כן הוצג דוח ההשגחה בבחינה, המראה כי הסטודנט יצא להפסקת שירותים בשעה 10:05-10:12.
7. התובעת ציינה כי כתובת ה-I.P שממנה נרשמה כניסה לתכני הקורס בזמן הבחינה היא כתובת IP של הטכניון.

8. התביעה הציגה דוח מאת ד"ר אולגה צ'ונטונוב, ראשת המרכז לקידום הלמידה וההוראה, ואחראית על תקשוב בהוראה ומערכות מתוקשבות של הטכניון המשמשות להוראה ולמידה, ביניהן מערכת המודל. ד"ר צ'ונטונוב הסבירה כי על מנת שפעילות תופיע בדוח הפעילות, נדרשת פעולה אקטיבית של הסטודנט.
9. עד התביעה, פרופ' איתי שפיר, סגן דיקן בפקולטה למתמטיקה, העיד כי תיקיית הקבצים אליה נכנס הסטודנט מכילה חומר עזר אסור. הסטודנט נכנס לתיקיית קבצים המכילה שני קבצים: שאלון מבחן מועד א', ופתרון רשמי שפרסם צוות הקורס. פרופ' שפיר ציין כי מבדיקה שערך, קיים דמיון רב בין מועד א' למועד ב' בשאלות הבחינה.
10. הסטודנט הכחיש מכל וכל את האישומים נגדו, וטען בתוקף כי לא נכנס למודל במהלך הבחינה וכי לא היה ברשותו מכשיר אלקטרוני במהלך הבחינה.
11. הסטודנט טען כי לפני תחילת הבחינה הוא התבלבל בחדרי הבחינה, וכאשר הגיע לחדר שבו נבחן, הוא שמ את הטלפון שלו ואת שעון החכם שלו, בתוך התיק בקדמת הכיתה – לעיני המשגיח.
12. הוא הדגיש כי זה בלתי סביר שנכנס למודל בשעה 10:11 בעת היותו בשירותים, כאשר דקה לאחר מכן, בשעה 10:12, כבר היה נוכח בכיתה. לא הגיוני שהצליח להיכנס למודל בשירותים ולהגיע תוך פחות מדקה לכיתה.
13. כמו כן טען, כי ייתכן שמי שנכנס למודל מהחשבון שלו היה אחד משותפיו לדירה, שהם גם חבריו לספסל הלימודים. לטענתו הם החליפו ביניהם סיסמאות לחשבונות הטכניוניים שלהם, על מנת להעביר פתרונות של שיעורי בית מהאחד לשני. על כן ייתכן שאחד מחבריו שהיו ברשותו פרטי החשבון שלו, עשה בו שימוש במהלך הבחינה. לשאלת בית הדין האם חבריו נבחנו בבחינה, השיב הסטודנט כי שלושה מחבריו נבחנו ביחד איתו.
14. הסטודנט ציין עוד כי למד היטב לבחינה, השתמש בחונכים של הטכניון על מנת ללמוד באופן מיטבי לבחינה, וכלל לא היה זקוק לחומר עזר בזמן הבחינה.

הכרעת הדין:

15. התביעה הציגה מסמכים בכתב, פלט מוסדי, המראה כי במהלך הבחינה נעשו כניסות למודל מחשבון הסטודנט. הכניסות נעשו בתזמון מדויק עם יציאתו להפסקת שירותים. הראיות שהציגה התביעה מובילות לדעתנו למסקנה אפשרית אחת, והיא שהסטודנט נכנס לתכני הקורס במודל במהלך הבחינה. הטענות שהעלה הסטודנט אינן מבססות ספק סביר.
16. למעלה מן הצורך יאמר המובן מאליו: מסירת פרטי החשבון של סטודנט לאדם אחר, מנגדת להנחיות הטכניון ומהווה פתח לשימוש של אחר בחשבון, שלא בידעת הסטודנט. החשבון הוא באחריותו של הסטודנט. מסירת פרטיו לאדם אחר היא עבירת משמעת בפני עצמה. מעבר לכך, לא די לטעון טענה תיאורטית כי ייתכן שאחד מחבריו נכנס במקומו למודל במהלך הבחינה. הסטודנט לא הציג שום תימוכין לטענה זו, ואף הודה שלא עשה שום ניסיון לאתר את ה"חבר" שלכאורה נכנס לחשבון במועד האמור.
17. נוכח האמור לעיל, **החלטנו פה אחד להרשיע את הסטודנט בעבירות המשמעת שיוחסו לו בכתב הקובלנה, לפי סעיפים 4.1.1 ו- 4.1.2 לתקנון.**
18. בית הדין הודיע לסטודנט במעמד הדין כי החליט פה אחד להרשיעו בעבירות המשמעת שיוחסו לו בכתב הקובלנה. לאחר מכן, בהסכמת הצדדים, נשמעו טיעונים לעונש.

טיעוני הצדדים לעונש:

19. התובעת ביקשה לגזור על הסטודנט עונשים כדלקמן: ציון 0 בקורס, הרחקה בפועל מסמסטר אביב תשפ"ג והרחקה על תנאי לשנה.
20. לשיטת התובעת מדובר למעשה בשתי עבירות שונות: אחזקת טלפון בזמן בחינה פרונטלית; וניצול יציאה לשירותים על מנת להיכנס לתכני הקורס. להבדיל מהפיתוי שעמד בפני סטודנטים. ות בבחינות המקוונות, במקרה דנן מדובר בתכנון מראש של כניסה עם טלפון נייד לבחינה פרונטלית. על כן, מתבקשת חומרת ענישה כגודל הפגיעה באמון. הביטוי לכך הוא החמרה ברכיב העונש על תנאי.
21. בהתייחס למועד ההרחקה, התובעת הדגישה כי היא מתנגדת לדחיית העונש (כלומר, היא עומדת על כך שהסטודנט יורחק מסמסטר אביב תשפ"ג). לטענתה, במידה והצדדים מגיעים להסכמה טרם הדיון וחותרים על הסדר טיעון, יש מקום להתגמשות, בנסיבות מסוימות. אולם משהסטודנט בחר למצות את ההליך המשמעותי, הכלל הוא מימוש העונש ממועד מתן גזר הדין, וכך נעשה גם במקרים דומים. קל וחומר בענייננו, שעה שהסטודנט סרב לקחת אחריות על מעשיו ולהביע חרטה.
22. הסטודנט עמד על כך שלא ביצע את העבירות המיוחסות לו.
23. אביו של הסטודנט ביקש מבית הדין להעניק לבנו הזדמנות נוספת ולא "לתלות אותו". הוא סיפר כי פשט את הרגל וכל שכרו מושקע בשכר הלימוד לטכניון. לכל הפחות, ביקש מבית הדין, להתחשב בבנו כך שההרחקה תושת בסמסטר חורף תשפ"ד, ולא באביב תשפ"ג. זאת משום ששכר לבנו דירה בחיפה ומסר צ'קים לכל השנה. אי לכך הרחקה מיידית תפגע בו כלכלית באופן קשה מנשוא.

גזר הדין:

24. השיקולים המנחים לקביעת גזר הדין קבועים בסעיף 11.11 לתקנון.
25. הסטודנט ביצע מעשה הונאה חמור במטרה להשיג ציון במרמה, שאינו משקף את ידיעותיו ואינו מגיע לו. כניסה לבחינה עם טלפון נייד ושימוש בו בזמן היציאה לשירותים מצריכה תכנון מוקדם, וכוונה לביצוע עבירת הונאה.
26. מדובר במעשה הפוגע בלב ההווה האקדמית, ובעקרונות הבסיסיים ביותר של הטכניון - **חתירה לאמת ויושרה**. עקרונות אלו עוגנו בקוד האתי, ופותחים את תקנון המשמעת לסטודנטים (ההדגשה אינה במקור):

"הלימודים בטכניון מבוססים על אמון בין המוסד לבין הלומדים בו. הסטודנטים מחויבים ליושרה אקדמית ולהתנהגות ההולמת את כבוד הטכניון, הסטודנטים, העובדים וחברי-הסגל האקדמי. מטרת תקנון זה היא להסדיר את הטיפול באותם מקרים החורגים מכללים אלה".

27. דחיית עונש ההרחקה לשנת הלימודים הבאה אינה סבירה לדעתנו, גם בהתחשב בנסיבות האישיות שהציג אביו של הסטודנט בדיון (יוער כי הטענות לא נתמכו במסמכים כלשהם). ככלל, יש לממש עונש ממועד מתן גזר הדין, ולא הוצגו בפנינו נסיבות אישיות חריגות, המצדיקות סטייה מכלל זה. שוויון באכיפה הוא עקרון יסוד בדיון המשמעותי.
28. הסטודנט ידע על התלונה נגדו החל מתאריך 26.12.2022, ועמדה בפניו הבחירה לחתום על הסדר טיעון עם התובעת, ולהגיע איתה להסכמות לעניין מועד מימוש העונש. כמו כן, במועד הדיון הסמסטר עדיין לא החל.

29. הסטודנט לא הודה, לא לקח אחריות ולא הביע חרטה על מעשיו. גזר הדין אינו בבחינת "תלייה" של הסטודנט (כפי שנרמז ע"י האב). מדובר בעונש מידתי וראוי, ההולם את חומרת עבירת ההונאה שביצע הסטודנט. הטענה שהכניסה לחשבון ארכה רק כמה שניות אינה מפחיתה מחומרת המעשה.
30. בית הדין מחויב לשמירת טוהר התואר של מהנדסי הטכניון, על פי תקנון המשמעת. בכלל זאת גם הגנה על הסטודנטים. ות שפוסעים בדרך הישר, וגם ענישה של אלה שבחרים לסטות ממנה.
31. תואר מהנדס שמעניק הטכניון מקנה סמכויות לתכנן ולאשר בניינים, גשרים, תחנות כוח, וכיו"ב – מתקנים שבטיחותם ועמידתם בדרישות התקינה היא חיונית. מאליו מובן כי הטכניון לא מצפה מתלמידיו ומבוגריו רק לרכוש ידע, אלא גם לנהוג על פי אמות מידה מוסריות. ראו למשל את הדברים שנכתבו בחזון המעודכן של הטכניון לבוגריו (ההדגשה אינה במקור):
- "...להיות מסוגלים לקבל החלטות ולנווט את הספינה מתוך הבנת המורכבות, היכולת לשקול ערכים מתנגשים, מתוך הבנת ההקשר החברתי-תרבותי-כלכלי הרחב, ומתוך יושרה פנימית, מקצוענות ותחושת מחויבות לקהילה.**
32. למותר לציין, כי ככל שהסטודנט יחפוץ בכך, הוא יוכל לשוב ללימודים בטכניון ולסיים אותם בהצלחה, תוך שמירה על הערכים והכללים המעוגנים בתקנון המשמעת.
33. אשר על כן, החלטנו פה אחד להשית על הסטודנט את העונשים הבאים:
- א. **ציון 0 בקורס חשבון דיפרנציאלי ואינטגרלי 2 104004, סמסטר אביב תשפ"ב (לפי סעיף 12.4 לתקנון).**
- ב. **הרחקה בפועל מלימודים בטכניון לסמסטר אביב תשפ"ג (לפי סעיף 12.7 לתקנון).**
- ג. **הרחקה על תנאי מלימודים בטכניון לשנה, בתוקף עד לסיום הלימודים בטכניון, תופעל במקרה של הרשעה חוזרת בעבירה לפי סעיפים 4.1.1 או 4.1.2 לתקנון (לפי סעיף 12.7 ו-12.16 לתקנון).**

שופט סטודנט ר.ע.ב

פרופ' עוז גזית

פרופ' מריוס אונגריש